

Digitalni svet, umetna inteligenca in odgovorna raba tehnologije

IZOBRAŽEVANJE ZA MENTORJE IN KOORDINATORJE
OTROŠKIH PARLAMENTOV

Maribor, 14. 9. 2026 in Ljubljana, 16. 9. 2026

mag. Tilka Jamnik, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS
e-pošta: tilka.jamnik@gmail.com

Seznam knjig lahko uporabite:

- pri pripravi na otroške parlamente,
- v Nacionalnem mesecu skupnega branja, Beremo skupaj,
- v projektu Medgeneracijskega branja Bralne značke,
- za 10 minut branja na dan,
- ...
- kadarkoli, ker je tema res pomembna.

- Seznam je pripravljen s pomočjo »Iskalnika kakovostnih mladinskih knjig« <https://www.mklj.si/pionirska/zlate-hruske/#iskalnik-kakovostnih-mladinskih-knjig>
- in Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig <https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/>
- Pri knjigah, predstavljениh v Priporočilnici Bralne značke, smo dodali povezavo: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/>

Med pripravami za delo z mladimi dve slovenski knjigi, osredinjeni na temo letošnjih parlamentov:

- Vzgoja za internet: Za starše otrok, starih od 0 do 10 let (Marko Puschner)
- Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih (Vintar Spreitzer, Mateja; Baš, Denis; Radšel, Anja).
- Otroci nas potrebujejo (Gordon Neufeld in Gabor Maté) in več knjig o vzgoji in odnosih Jespera Juul.

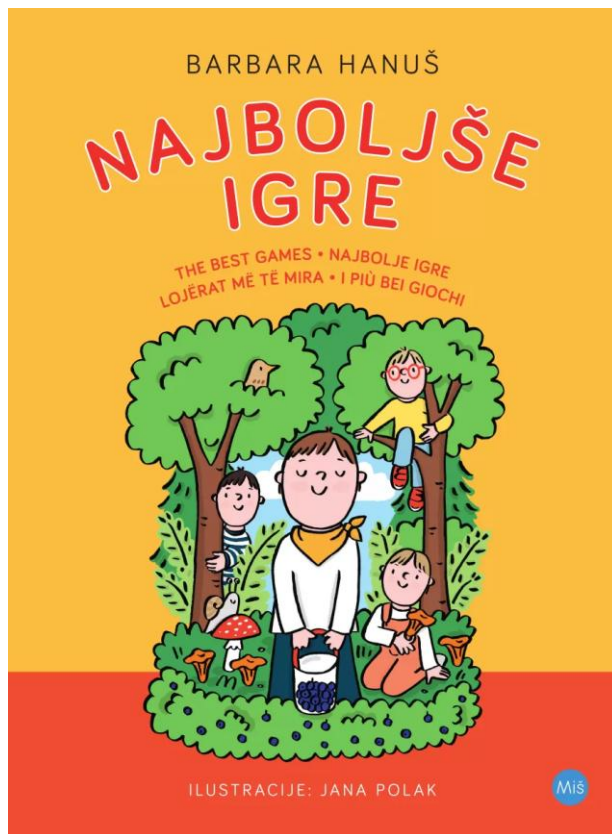
Če se želimo temeljiteje poučiti o temi letošnjih parlamentov, posežemo po naslednjih knjigah:

- Plitvine (Nicholas Carr),
- Digitalni minimalizem (Cal Newport),
- Digitalna demenca (Manfred Spitzer),
- Sužnji zaslona (Adam Alter),
- Osredotočenost (Daniel Goleman),
- Možgani se spreminjajo (Norman Doidge).

O moči branja v primerjavi z digitalnim

- Bralec, vrni se domov (Maryanne Wolf)
- Nevidna moč knjig (Alenka Kepic Mohar)
- Berem, da se poberem (Miha Kovač).

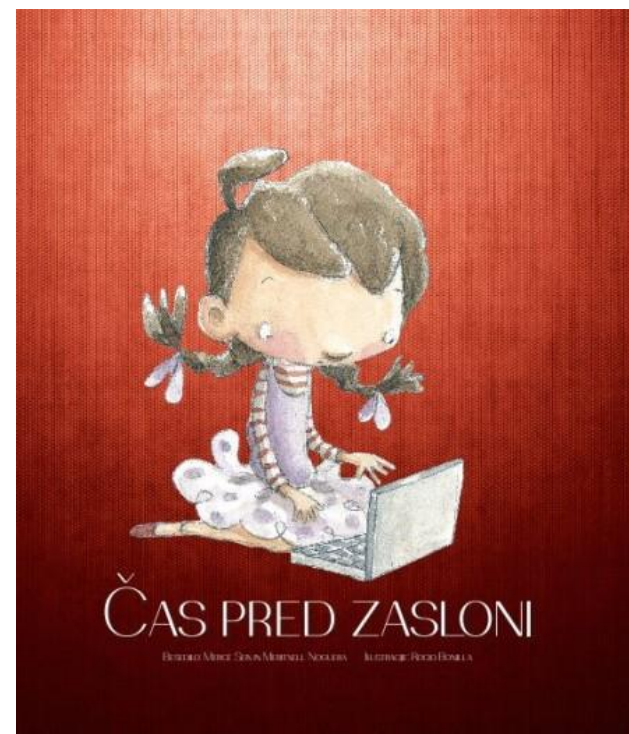
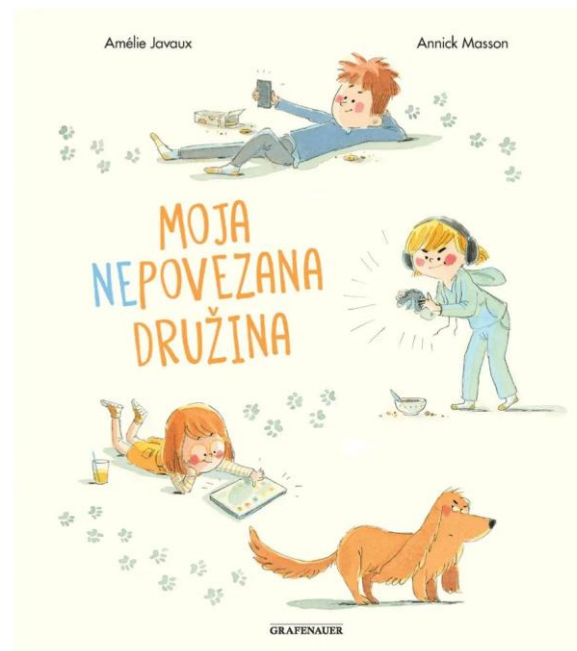
Ta kombinacija pokrije nevroznanost, psihologijo, branje, vpliv zaslonov, digitalno odvisnost ter vprašanja umetne inteligence in sodobne tehnologije. Gre za izbor, ki opozarja tudi na pomen bralne pismenosti.

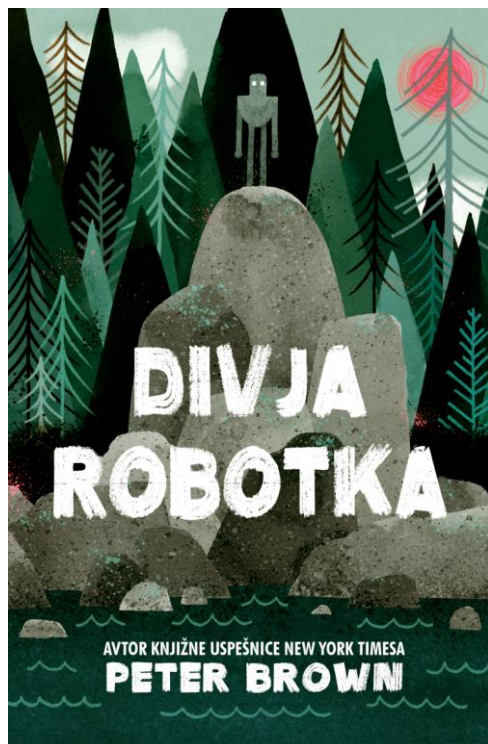

- Najboljša "obramba" pred negativnimi učinki digitalnega sveta ni le omejevanje zaslonov, ampak bogato bralno okolje, pogovor, igra, narava in kakovostna literatura.
- Hanuš, Barbara: **Najboljše igre**. Ilustr. Jana Polak. Dob: Miš, 2025, 31 str.
- | C – 1. stopnja
- | Gozdovi | Izleti | Dečki | Igra | Spoznavanje narave | gozdni sadeži | igre | medgeneracijski odnosi | nabiranje | narava | ročne spretnosti | skrivalnice | stari starši | tek | vzgoja | | velike tiskane črke | večjezično, besedilo tudi v angleščini, bosanščini, albanščini, italijanščini
- <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/najboljse-igre>

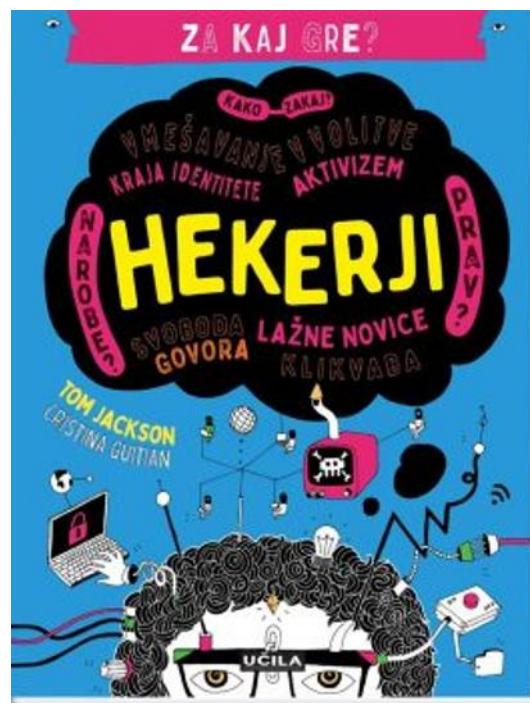
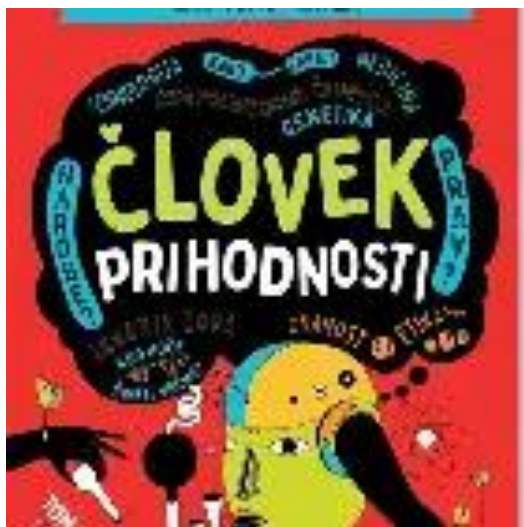
- Sangawa Hmeljak, Anna ; Horjak, Omar ; Mulec, Breda:
Aleksander, Alina in Vurko v Digidupleku. (Društvo za oživljanje tradicije, promocijo in izobr. Vurko, 2025), 39 str.
- |C- 1. stopnja| bratje in sestre, digitalni svet, fantazijski svetovi, pustolovščine, vzporedni svetovi, zmaji (bajeslovna bitja), strip

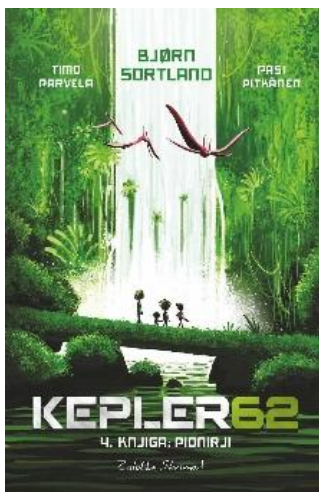
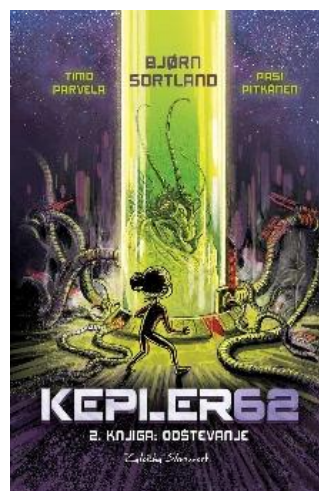
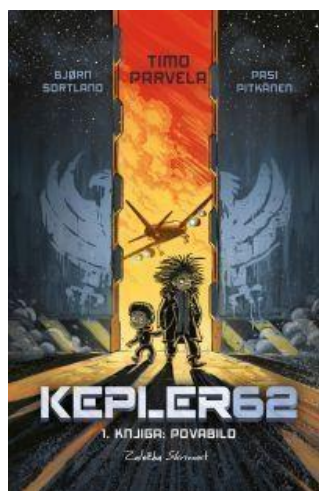

- Brown, Peter: 2 naslova: **Divja robotka; Divja robotka pobegne**. Prev. Karmen Filipič. (Grlica, 2023, 2015), po 273 str.
- | P – 2. stopnja | roboti | otoki | narava | preživetje | prijateljstvo | živali v domišljiji

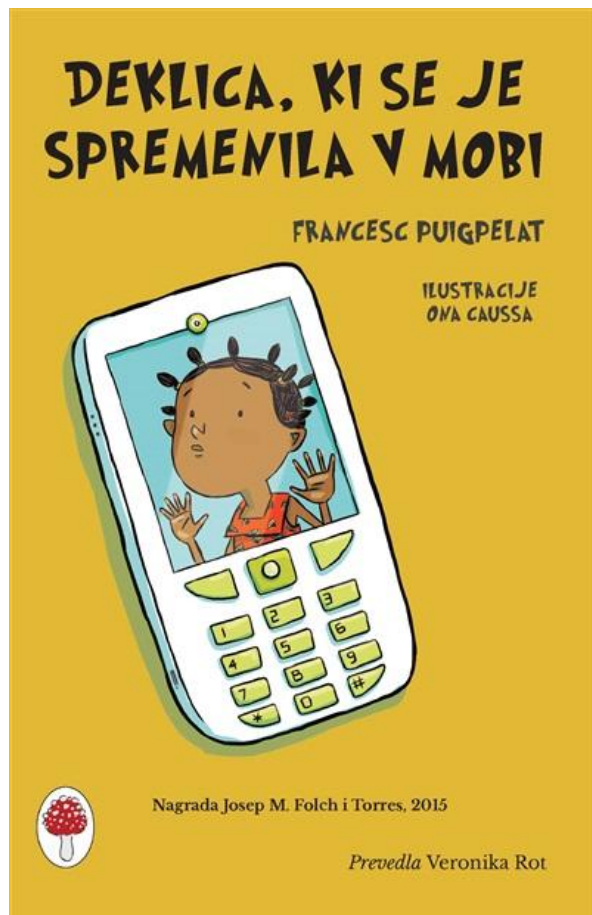
- Jackson, Tom: **Človek prihodnosti**. Ilustr. Cristina Guitian ; prev. Neža Kralj.
- (Učila International, 2021), 96 str.
- |P – 2. stopnja | futurologija | človek | prihodnost | znanost | etika | tehnološki razvoj
- Jackson, Tom: **Hekerji**. Ilustr. Cristina Guitian ; prev. Katja in Peter Berden.
- (Učila International, 2021), 96 str.
- |P – 2. stopnja | hekerji | hekanje | računalniška omrežja | računalniška varnost | internet | informacijska varnost | spletni vdori | tehnike vdorov | kiberkriminal

- Parvela, Timo: **Kepler62. 6** naslovov. Ilustr. Pasi Pitkänen ; prev. Andrea Potočnik (Skrivnost, 2013 – 2024), po 185 str.
- | P – 2. stopnja | fantastični svetovi | družčine | preživetje | fantastična bitja | vesoljske odprave | planeti | računalniške igre | virusi | prijateljstvo | pustolovščine

- Scieszka, Jon: **Frank Einstein**. 6 naslovov:
- - in kozmična zadrga
- - in električni prst
- - in Nevroblisk
- - in naj-napravka
- - in hiper evolution
- - in antisnovni motor
- Ilustriral Brian Biggs ; prevod Tanja Rojc; Vojko Sinigoj. (Grlica, 2018-2020), po 150 str.
- | P – 2. stopnja | znanstveniki | roboti | Iznajdbe | izumitelji | poskusi | umetna inteligenca | znanost | fantje | humor | znanstvena fantastika | poučno leposlovje
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/frank-einstein-in-antisnovni-motor>

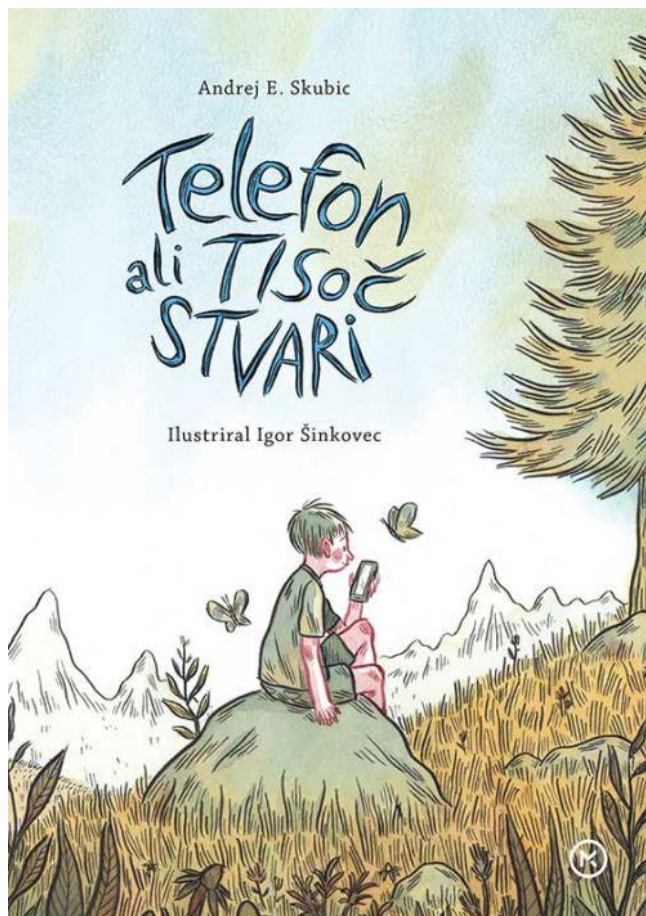

- Puigpelat, Francesc: **Deklica, ki se je spremenila v mobi.** Prev. Veronika Rot ; ilustr. Ona Causa. (Zala, 2017), 144 str.

| P– 2. stopnja | Afrika | otroci |
magija | mobilni telefoni | vrači |
uroki | nasilje | prijateljstvo
| reševanje

- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/dekllica-ki-se-je-spremenila-v-mobi>

- Skubic, Andrej E.: **Telefon ali Tisoč stvari.** (Mladinska knjiga, 2018), 37 str.
- | P – 2. stopnja | kamen | mobilni telefoni | prijateljstvo | gore | narava | dečki | tehnologija | domišljija | filozofija življenja
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/telefon-ali-tisoc-stvari>

- Sertbarut, Miyase: **Skrivnost telefonske govorilnice**. Ilustr.: Zülal Öztürk. Prev.: Špela Grošelj.
- (Pipinova knjiga, 2025), 138 str.
- | P- 2. stopnja | branje | fantje | knjige | pisatelji | pripovedovanje zgodb | skrivnosti | šole | telefonske govorilnice | telefonski pogovori | umetna inteligenca

- Flessner, Bernd: **Roboti** : zelo pametni in zanesljivi pomočniki. Prev. Breda Rajar.
(Mladinska knjiga, 2016), 48 str.
- Gifford, Clive: **iRobot** : [knjiga z razširjeno resničnostjo]. Prev. Marko Bogataj.
(Učila International, 2017), 28 str.

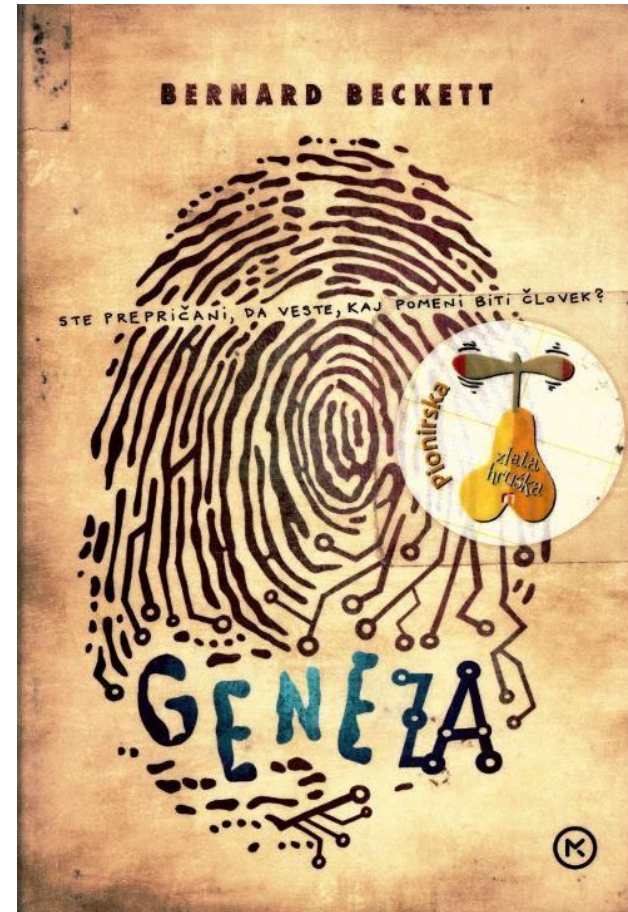
- Ballerini, Luigi: **Mira ve vse**. Prev. Dušanka Zabukovec. (KUD Sodobnost International, 2021), 276 str.
- | M – 4. stopnja | prihodnost | družbeni odnosi | totalitarizem | mladostniki | uporništvo | distopija | družbeni nadzor | družina | ljubezen | odporniška gibanja
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/mira-ve-vse>

- Ballerini, Luigi: **Šifra 2.0**. Prev. Dušanka Zabukovec. (KUD Sodobnost International, 2018), 184 str.
- | M – 4. stopnja | virtualne organizacije | računalniško programiranje | najdenčki | posvojitev | fantje | psihosocialna rehabilitacija | vojaško usposabljanje | zloraba | družina | čustva | distopija
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/sifra-2-0>

- Beckett, Bernard: **Geneza**. Prev. Irena Duša. (Mladinska knjiga, 2010), 156 str.
- | M – 4. stopnja
- | znanstvena fantastika | roboti
| androidi | umetna inteligenca
| človečnost | etika

- Jonsberg, Barry: **Ujemi me, če padem**. Prev. Nataša Grom. (Miš, 2021), 261 str.
- | M – 3. stopnja | Dvojčki (ljudje) | Inteligentna robotika | Prezare | Družina | bratje in sestre | distopija | družbena slojevitost | kiborgi | nesreče | podnebne spremembe | umetna inteligenca
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/ujemi-me-ce-padem>

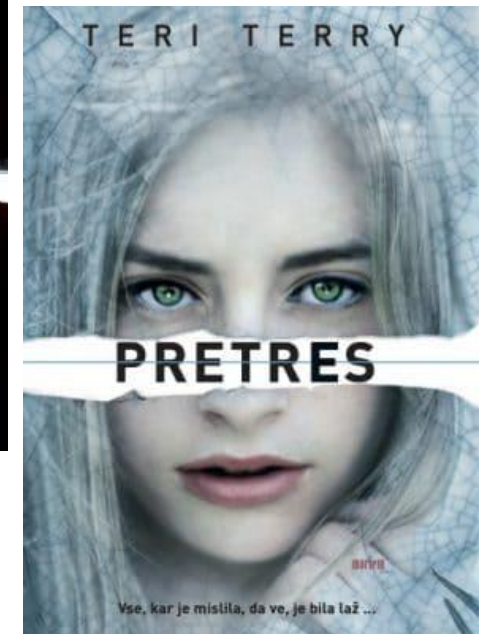
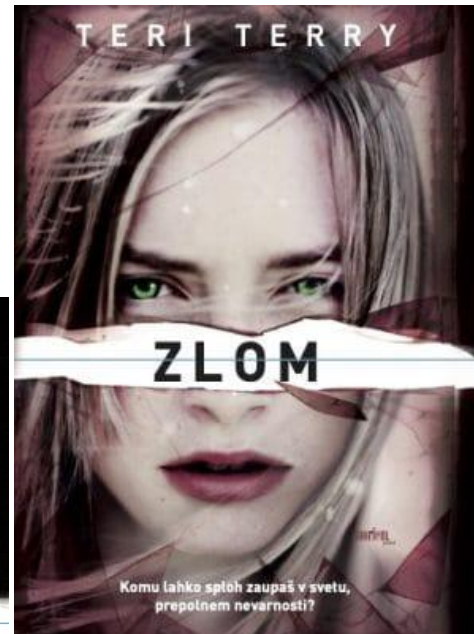
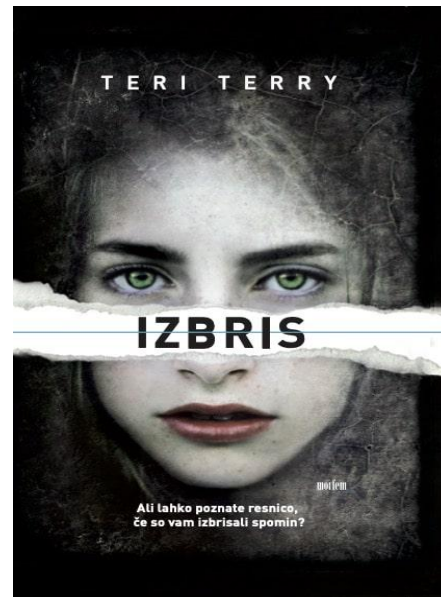
- Vogrinec, Silvester: **Kara Red.** (Ptuj : Društvo ABV, 2026), 285 str.
- | M – 4. stopnja | Rdeča kapica | dekleta - upor | fantastični svetovi | babice | distopija | družbeni nadzor | lov | lovci | strah | umetna inteligenca volkovi | medbesedilnost
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kara-red>
- Vogrinec, Silvester: **Tretji planet.** (Primus, 2026), 289 str.
- | M – 4. stopnja
- | Mladostniki -- Uporništvo | Mars -- Kolonije | distopija | prijateljstvo | skrivnosti | svoboda

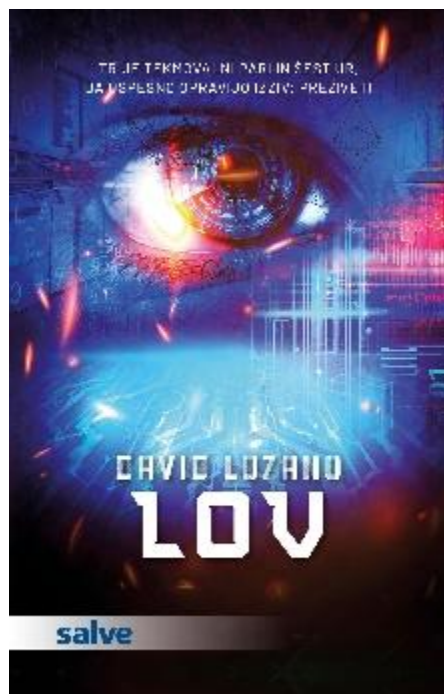

- Riordan, Rick: **Hči globin.** Prev. Mojca Žnidaršič. (Morfemplus, 2022), 376 str.
- | M – 3. stopnja | morje | podvodni svet | raziskovanje | srednje šole | sirote | dekleta | potapljanje | pogum | skrivnosti | morske živali | podmornice | Nautilus | umetna inteligenca | bojevanje | pustolovščine

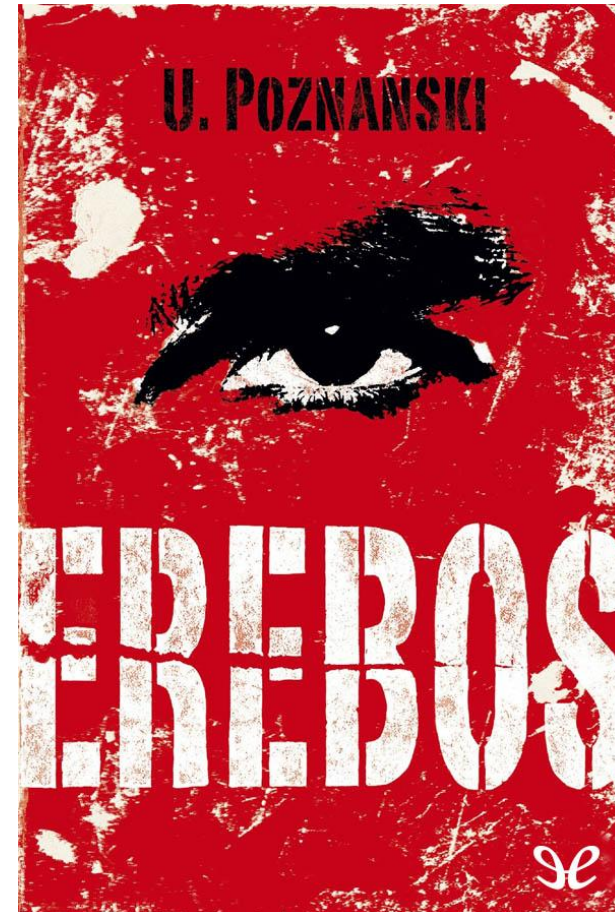
kraja identitete | totalitarizem | mladostniki | odraščanje | okoljska problematika | klimatske spremembe | politična psihologija | spomin | terorizem | družina | šole | medicina | nasilje | zlorabe | represija | družčine | prijateljstvo | uporništvo | pogum | fantastika | distopija

- Lozano Garbala, David: **Lov**. Prev. Edita Fidler. (Salve, 2025), 253 str.
- | M – 4. stopnja | mešana resničnost | mladostniki | navidezna resničnost | nevarnost | preživetje | računalniške igre | tehnologija | tekmovanja | umetna inteligenca - etični vidik | videoigre

- Poznanski, Ursula: **Erebos**. Prev. Aleš Učakar. (Učila International, 2013), 415 str.
- | M – 4. stopnja | znanstvena fantastika | mladostniki | umetna inteligenca | virtualna resničnost | zasvojenosti | moč | manipuliranje | računalniške igre | zlorabe | zavajanje

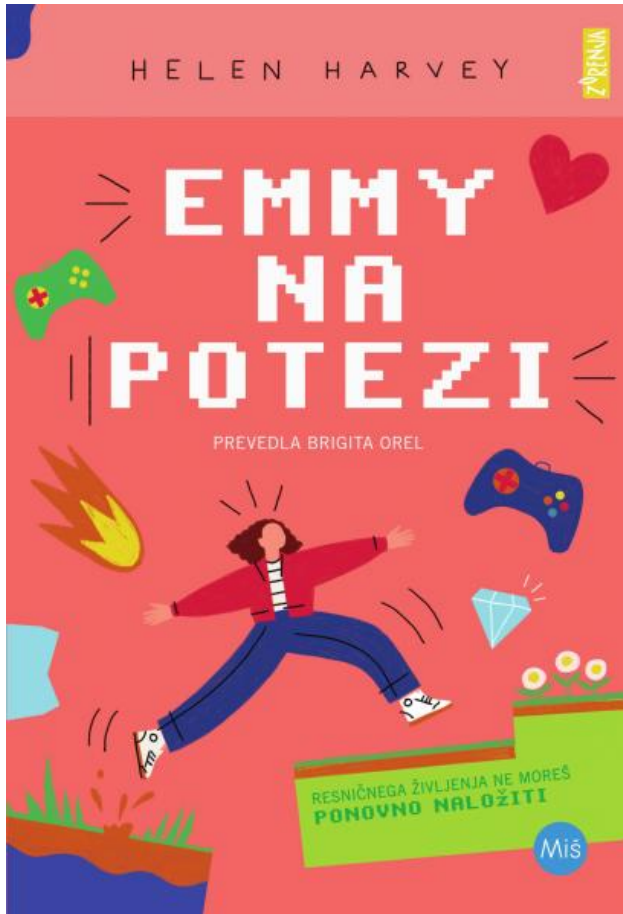

- Höra, Daniel: **Igra**. Prev. Majda Šulc. (Grlica, 2021), 120 str.
- | M – 3. stopnja | računalniške igre | odvisnosti | digitalna zasvojenost | duševne motnje | fantje | matere in sinovi | mladostniki | psihosocialne težave | šole

- Konc Lorenzutti, Nataša: **Gremo mi v tri krasne.** (Miš, 2021), 278 str.
- | M – 3. stopnja | taborništvo | mladostniki | duševne motnje | psihosocialna terapija | digitalna zasvojenost | motnje hranjenja | medosebni odnosi | narava | počitnice | poletni tabori | prijateljstvo | psihosocialna rehabilitacija | socializacija
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/gremo-mi-v-tri-krasne>

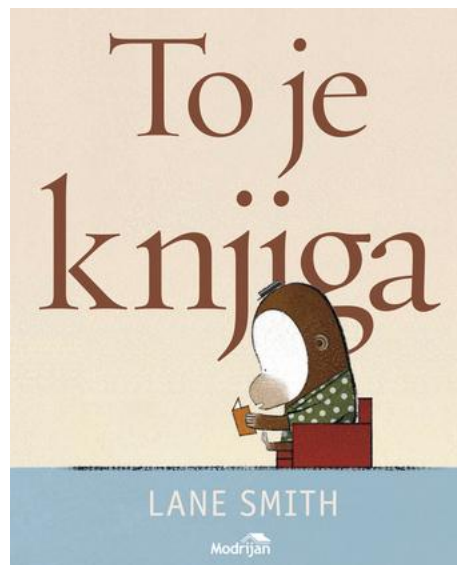
- Harvey, Helen: **Emmy na potezi**. Prev. Brigita Orel. (Miš, 2022), 239 str.
- | P – 2. stopnja | videoigre | dekleta | sposobnosti | vrstniki | internet (računalniško omrežje) | medvrstniško nasilje | mladostniki | pogum | pomoč | prijateljstvo | računalniške igre | samorealizacija | šole | uspeh | zloba
- Spremna beseda: Rok Gumzej!
- V Priporočilnici:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/emmy-na-potezi>

Ključna sporočila so:

- Digitalna pismenost presega tehnične veščine.
- Bralna pismenost ostaja temelj.
- UI je učinkovita pomoč pri učenju.
- Učitelji izražajo predvsem etične pomisleke.
- Prihodnost izobraževanja temelji na povezovanju digitalne, medijske, bralne in umetne pismenosti.

- Na 24. Evropski konferenci o bralni pismenosti in bralni kulturi (Ljubljana, 6. – 8. 7. 2026) z naslovom *Pismenost. Vrata v boljši svet. / Literacy. The Door to a Better World* je bila posebna sekcija namenjena digitalni pismenosti in umetni inteligenci.

- Smith, Lane: **To je knjiga**. Prev. Aleksandra Kocmut. (Modrijan, 2021), 28 str. C– 1. stopnja | knjige | osli | opice | miši | živali v domišljiji | branje
- Santos, Victor D. O.: **Kaj nas dela ljudi**. Prev. Franjo Jamnik. (Malinc, 2024), 42 str. | C – 1. stopnja | jeziki | človeštvo | kultura | različnost | poučno | leposlovje
- V Priporočilnici: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kaj-nas-dela-ljudi>

Hvala za pozornost!

mag. Tilka Jamnik,
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS
e-pošta: tilka.jamnik@gmail.com

